

Patronem Charity je průkopník

V tomto vydání charitní přílohy Caritas vám představujeme řadu inovativních a moderních přístupů, které se v práci Charity osvědčují. V tradici církve při službě bližním to ovšem nic nového není. Mnozí ze světců byli novátory, průkopníky, kteří rozpoznali tep a ducha doby a využili je v praxi. Svatý Benedikt rozesílal mnichy po Evropě, aby zde zakládali kláštery, hlásali Krista a šířili know-how, tedy učili obyvatelstvo hospodařit. Ignác z Loyoly pochopil, že s rozmáhající se reformací nelze soupeřit z úkrytu dobře zavedených monastýrů, ale musí za lidmi do světa. Don Bosko nečekal v kostele, ale vydal se do ulic, aby kolem sebe shromáždil bezprizorní kluky a připravil jim lepší úděl než celoživotní bídu s nouzí.

Jedním z té řady prozíravých byl také Vincenc z Pauly, světec rozvíjejícího se novověku, patron charitního díla. Vyrosl z chudých poměrů na jihu Francie, na vlastní kůži poznal životní strážně. Postupně rozvinul své poslání v charitní službě.

Přes skromnost, plachost a ostýchavost nebyl při organizování pomoci pro chudé a zubožené troškař – když měl pomáhat, tak promyšleně, ve velkém a systémově. Ač nenápadný a drobný zjevem, byl prý génielem v organizaci a vedení. A neváhal využívat ani média. Tištěné letáky plné zpráv, které mu z venkova podávali jeho kněží, šířil po Paříži. Líčil, jaké hrůzy postihly celé kraje zubožené válkou a burcoval jimi mocné. Z vybraných prostředků pak prostřednictvím kněží a bratří jím založeného řádu lazaristů zásoboval oblasti, kde panoval hlad.

Na Vincentův příklad současná Charita nezapomíná. Nejen v novátorství. Základem naší práce je lidský kontakt, dlouhodobě budovaná důvěra, vůle a zkušenost. A dobrá organizace, která vidí potřeby těch, kteří mají nouzi.

Mons.

PAVEL POSÁD,
prezident Charity
Česká republika

Po tornádu pomáhá rekordní sbírka

Charitní pracovníci v poničené Moravské Nové Vsi.

Snímek Evžen Adámk

Pár hodin po ničivém tornádu na jižní Moravě vyhlásila Diecézní charita Brno sbírku. Díky nejnovějším možnostem, jak darovat peníze, byla jednou z nejrychlejších akcí tohoto druhu u nás.

Charitní sbírka se během krátké doby stala synonymem pomoci lidem po tornádu. V historii dárcovství jde o skutečně mimořádnou odpověď na přírodní katastrofu. „Tornádo zničilo obce na Hodonínsku a Břeclavsku prudce a náhle. Neuvěřitelně silná však byla i reakce české společnosti. Už první dny přicházely do sbírky desítky milionů korun a více než měsíc po události stále lidé přispívali. Je to úžasná zpráva o lidské soudržnosti

a solidaritě. Děkujeme všem, kteří přispěli na obnovu zničených obcí,” uvedl ředitel Diecézní charity Brno Oldřich Haičman.

Během prvních dvou měsíců tisíce lidí zaslaly přes 340 milionů korun. Charita už rodinám z poničených obcí rozdělila přes 200 milionů korun a pomáhat v oblasti bude dál.

Moderní platební cesty

Většina darů, které Charita zaznamenala, přicházela prostřednictvím platby na účet. To je oproti tradičním charitním sbírkám výrazná změna. „Dárcům jsme nabízeli i moderní darovací formu pomocí QR kódu nebo platformy Darujme.cz. Pravidelnou součástí našich sbírkových projektů jsou i oblíbené DMS. Nesmíme zapomenout na desítky benefičních akcí, které také podpořily úspěch sbírky,” shrnuje organizátor charitní pomoci.

Rozdělení peněz rodinám po tornádu se stalo pro Charitu klíčovým úkolem. „Už od prvních dní působí ve všech obcích týmy charitních pracovníků, které mají za úkol monitorovat potřeby lidí a provádět šetření. Díky tomu máme perfektní přehled o situaci a můžeme pomáhat konkrétním lidem. Usilovnou prací mnoha kolegů a koordinátorů už Charita rozdělila celkem 200 milionů korun. To je ve srovnání s povodněmi extrémně rychlý vývoj,” dodává ředitel. Peníze ze sbírek jsou určeny na obnovu zničených domů a na likvidaci škod po tornádu.

Diecézní charita Brno působila v moravských obcích dlouhou dobu i před tornádem. Lidé využívali například Charitní pečovatelskou službu nebo Domácí zdravotní službu. Na Hodonínsku a Břeclavsku bude Charita působit i nadále. Svoji dlouhodobou pomoc chce zaměřit především na sociálně znevýhodněné, seniory nebo jinak potřebné.

SIMONA CÍSAŘOVÁ

Charity v hradecké diecézi jdou s dobou

Charitní zdravotní sestry a pečovatelky se už dnes neobejdou bez GPS navigace, když dojíždí za svými klienty. Současné komunikační nástroje používá Charita nejen ve spojení s pacienty a uživateli služeb, ale prostřednictvím moderních aplikací a platebních nástrojů pomáhá i řada dárců. Pandemie byla v tomto ohledu nositelem dalšího rozšíření těchto technologií.

Na začátku léta vsadili v hradecké Oblastní charitě při pořádání tradiční aukce omalovaných kamínků od známých výtvarníků a osobností také na internet. „Překvapilo nás, jaký měla internetová aukce pro naše Středisko rané péče Sluníčko ohlas. Dokázali jsme díky on-line prezentaci oslovit dárce jak z regionu, tak i z celé České republiky. Z jejího výtěžku můžeme obnovit didaktické pomůcky, které používají naše kolegyne při práci s handi-

capovanými dětmi v raném věku přímo v jejich rodinách,” děkuje hlavní organizátorka akce Petra Zíková.

Letos si tak mohli lidé pořídit například omalovaný kamínek od výtvarníka Michaela Rittsteina, zpěvačky Soni Červené, herce a komika Jiřího Suchého i od řady začínajících a mladých umělců.

Kamínková benefice má už deseti-letou tradici, a tak si našla i své sběratele. Originální omalované kamínky od dobrovolníků a veřejnosti jsou také vždy k zakoupení v Šimkových sadech v době hradeckého divadelního festivalu. Více o akci na www.charitahk.cz.

S babi na drátě

Pomáhat nemocným s komunikací na dálku mohlo letos začít Dobrovolnické centrum v Kutné Hoře. Uspělo totiž v grantové výzvě T-Mobilu s projektem „S babi na drátě“.

Díky finančním prostředkům mohli zakoupit tablety a notebooky do dobrovolnického programu na pomoc pacientům v kutnohorské a čáslavské nemocnici.

Zatímco děti i ekonomicky aktivní dospělí umí pracovat s tabletem nebo zavolat přes WhatsApp či FaceTime, u starších lidí je vztah k moderním technologiím komplikovaný. O to víc, pokud jsou pacienti v nemocnicích. Díky týmu mladých dobrovolníků, kteří fungují jako společníci pro pacienty oddělení, a přes sociální pracovnice se podařilo zprostředkovat spojení s rodinami pacientů i v době zprísněných protiepidemických opatření. „Pacienta domů odvézt nemůžeme, ale díky projektu „S babi na drátě“ můžeme na

Díky moderní technice z projektu „S babi na drátě“ se podařilo zprostředkovat spojení s rodinami pacientů. Snímek Oblastní charita Kutná Hora

chvilu dovézt domov k němu. Pokud je pacient osamělý a rodinu nemá, využívá dobrovolník pro práci s klientem notebook k procvičování paměti nebo zlepšení orientačních schopností,” přibližuje další využití moderní techniky v Charitě Marcela Mommersová z Oblastní charity Kutná Hora. Bližší informace o tomto projektu se dozvíte na www.kh.charita.cz.

Pomáhej pohybem

Koronakrizе vyvolala ještě větší boom moderních aplikací typu Pomáhej pohybem, při kterých se sčítají kilometry charitativních běhů. Takové akce pořádají Charity v Poličce, Nových Hradech u Skutče, v Ústí nad Orlicí a dalších regionech. Aktuálně se připravuje „Den pomoci pro Klárku“, který se uskuteční v úterý 28. září v Přílucce u Nových Hradů. Výtěžek akce bude věnován na kompenzační pomůcky pro roční holčičku s vrozenou vývojovou vadou, více na www.novehrady.charita.cz. Milovníci malebné krajiny podhůří Orlických hor se zase mohou na podzim zapojit do benefice „Pomáhám během celý říjen“ pro Domácí hospic Alfa-Omega. Akci pořádá Oblastní charita Ústí nad Orlicí pod

záštitou senátora Ing. Petra Šilara. Více informací a registrace na www.pomahamebehem.cz.

JANA KARASOVÁ

Do malování pestrébarevných kamínků se vedle známých osobností zapojují také dobrovolníci a lidé z řad veřejnosti.

Snímky Oblastní charita Hradec Králové

Kamínky jsou k zakoupení také v Šimkových sadech v době hradeckého divadelního festivalu.

Jedinečný tým, který zasahuje v krizích

Nejen jižní Moravu letos v létě zasáhla živelná pohroma. O střechu nad hlavou přišli během několika minut také někteří obyvatelé Stebna na severozápadě Čech. Diecézní charita Plzeň má pro takové případy zřízený speciální tým Terénní krizové služby. Vyráží okamžitě na místo a nabízí psychickou podporu a humanitární pomoc.

Intervenční tým při pomoci ve Stebně.

Snímek Diecézní charita Plzeň

Diecézní charita Plzeň také neprodleň informovala veřejnost o možnostech finanční podpory postižených domácností prostřednictvím jejího transparentního účtu. Díky solidárním dárcům tak mohla během měsíce podpořit osm nejpotřebnějších rodin v obci celkovou částkou 631 tisíc korun.

„Vážím si toho, že se Charita velmi rychle objevila na místě. Začala mapovat nepřehlednou situaci a mluvit

s konkrétními postiženými. Bylo třeba s rozvahou zacílit pomoc konkrétním lidem. Myslím, že v tom plzeňská charita jednala rozvážně,“ vzpomíná místní farář Richard Polák, který byl první osobou, s níž byl krizový tým v kontaktu po odeznění bouře.

„Osobně jsem zvláště rád za podporu jedné mladé rodiny, které se pár týdnů po bouři narodilo dítě a které Charita přispěla na opravu poškoze-

ných aut a přívěsného vozíku, jež otec rodiny používá při výkonu své profese. Znáám zblízka situaci rodiny. Nic si nenárokovali, ale když pomoc byla nabídnuta, vděčně ji přijali,“ pokračuje P. Polák. Mladý pár očekávající příchod dítěte přečkal bouři v automobilu blízko svého domu, na vůz navíc spadl přístřešek. „Z auta nebylo vůbec nic vidět, slyšeli jsme jen hukot a bubnování krup. Dnes si říkáme, že

je dobře, že jsme v autě zůstali, vzalo nám to střechu,“ vzpomíná mladý otec, který už i se svým novorozěným synem a ženou dům znovu obývá.

Pomoc nonstop

Terénní krizová služba Diecézní charity Plzeň má v okamžité pomoci lidem zasaženým náhlým neštěstím velké zkušenosti. „Může se jednat také o náhlou osobní krizi, jako je ztráta blízkého člověka, partnerskou nebo rodinnou krizi, sebevražedné myšlenky nebo ztrátu smyslu života. Vyjíždíme pomoci lidem zasaženým mimořádnou událostí, například při požárech, živelních pohromách, dopravních nehodách,“ uvádí vedoucí služby Lada Vlčková. Terénní krizová služba je dostupná na nonstop lince 777 167 004 a je napojena na Integrovaný záchraný systém Plzeňského kraje.

„Poskytujeme bezpečí, podporu, pomáháme lidem probudit v sobě naději a snažíme se usnadnit jim prožívání situace. Podporujeme jejich schopnosti a samostatnost, předáváme jim potřebné informace a konstruktivní řešení s ohledem na jejich možnosti a stav,“ vysvětluje krizová interventka. Právě tento charitní tým prováděl ve Stebně sociální šetření, aby byla finanční pomoc poskytnuta těm nejvíce potřebným. Služba bude zasaženým nabídku i do budoucna a v případě potřeby jim bude poskytovat psychosociální pomoc. PETR ŠÍMEK

Všechny informace shromažďují v jednom systému

Arcidiecézní charita Olomouc využívá nejmodernější centrální informační systém. Eviduje a shromažďuje v něm všechny důležité údaje, aby mohla snáz a efektivně pomáhat klientům i komunikovat s dárci. Hovoříme o něm s ředitelem Arcidiecézní charity Olomouc VÁCLAVEM KEPŘTEM.

K čemu takový informační systém slouží, jak funguje?

Základ jsme vyvinuli už po obnovení činnosti Charity a zavedení největšího projektu – komplexní domácí péče. Původní program vznikl už v devadesátých letech se jménem Carol – je to zkratka Caritas Olomouc. Postupně jsme jej vyvíjeli, aby nesloužil jen pro domácí péči a půjčování kompenzačních pomůcek, ale i pro další služby. Technologický pokrok nás tlačil k zásadnímu kroku: k naprogramování nové aplikace WebCarol. Název

již napovídá, že se jedná o webovou aplikaci s centrálním, vysoce zabezpečeným úložištěm dat.

Potřebovali jsme vyřešit více problémů najednou. V první řadě možnost zadávat informace o naší práci s možností vyúčtování tam, kde je to zapotřebí. Chtěli jsme k tomu naplno využívat možnosti stávající techniky. Potřebovali jsme mít také přehled a konkrétní údaje pro jednání na úrovních obcí, krajů i centrálních institucí či při obhajobě dotací.

Kdo systém používá?

Je určený téměř pro všechny pracovníky na všech pozicích. Od terénních pracovníků v přímé péči, sociálních pracovníků, vedoucích až po ekonomy a ředitele. Někteří do něj pouze zapisují údaje o práci, ale další mají možnost vést v něm celou agendu odborné práce s klienty. Vedoucí pracovníci zase využívají data pro svou manažerskou práci. Terénní pracovníci mají rovněž možnost zadávat data přímo v terénu pomocí chytrých telefonů nebo tabletů, a to jak v režimu online, tak v režimu offline.

Co Arcidiecézní charita Olomouc přinesl?

Na počátku samozřejmě především potíže, jak už to bývá se zaváděním nových věcí. Je to systém velmi robustní, který pokrývá téměř celou typologii sociálních služeb. Zahrnuje tedy veškeré oblasti práce s klienty, od počátečních jednání přes uzavírání smluv, poskytování péče až po vyúčtování a následnou práci s těmito infor-

macemi. Museli jsme všechny procesy zmapovat, naprogramovat, otestovat a následně nasadit do všech služeb. Práce a zátěž to byla obrovská, protože toto všechno museli pracovníci absolvovat ke své práci, většinou nad rámec pracovní doby. Za to jim patří obrovský dík. Následně jsme museli všechny pracovníky proškolit, mnoho z nich opakovaně. V Arcidiecézi olomoucké pracuje dnes více než 2000 pracovníků, nyní máme proškolených cca 1500 pracovníků. Mnoho z nich předtím nemělo zkušenosti s výpočetní technikou. O to bylo nasazení těžší, ale všichni to nakonec zvládli.

Vždycky jsme museli vést evidenci podle požadavků úřadů nebo dárců či dalších institucí. Teď jsme celou agendu sjednotili, zpráhlednili a také zefektivnili. Pořízená data jsme už mnohokrát využili při různých jednáních, protože všechny mají konkrétní fakta. Obhajovali jsme tak například potřebu navýšení úhrad od zdravotních pojišťoven na platy zdravotních sester. JIŘÍ MACHÁNE

Díky bicyklům mají blíž k lidem

Charita Ostrava se v rámci svého poslání zaměřuje také na pomoc ženám a mužům bez přístřeší, kterým poskytuje několik na sebe navazujících služeb. Vedle noclehárny, azylového domu a nízkoprahového centra provozuje také terénní programy. Tým tří sociálních pracovníků jezdí za svými klienty na kole.

„Zamýšlela jsem se nad možnostmi, jak se co nejvíce přiblížit klientům služby a zároveň být efektivní v rámci velkého města,“ říká Jana Němcová, vedoucí služby Charitního střediska sv. Benedikta Labre – terénních programů. „Díky téhle novince, tedy využití kol, se dostáváme blíže ke klientům. Snižují se sociální rozdíly mezi námi a lidmi, za kterými přicházíme. Získáváme nezbytnou důvěru, na které lze začít budovat vztah, který je nutný, aby jim bylo možné pomáhat. Na kolech se navíc můžeme rychleji dostat do lokalit, které jsou autem nedostupné,“ hodnotí základní přínos pohybu v práci na dvou kolech Jana

Sociální pracovníci jezdí za klienty na kole.

Snímek Taťána Boháčová

Němcová. Kolo umožňuje dorazit za klienty prakticky okamžitě a bez nutnosti hledat parkování.

Jízda na kole má samozřejmě také pozitivní dopad na provozní náklady poskytování služby a po dvou kolech bez motoru zůstává nesporně menší ekologická stopa. „Byť kola používáme něco přes půl roku, mohu říci, že nám umožnily výrazně zefektivnit a zkvalitnit kontaktní práci v terénu,“

doplňuje Jana Němcová, která bicykl jako pracovní prostředek využívá bez ohledu na roční období. Ve službě i díky partnerství a podpoře obchodu Mojekolo.cz zatím slouží dvě horská kola a do budoucna se plánuje využití ještě jedno.

Auta samozřejmě zůstala nutným pracovním prostředkem terénních sociálních pracovníků pro doprovody lidí z vyloučené lokality pro zajištění je-

jich osobních záležitostí na úřadech či u lékaře.

Posláním terénní práce je aktivní vyhledávání sociálně vyloučených lidí nebo osob ohrožených sociálním vyloučením a následná pomoc v jejich nepříznivé životní situaci. Zvýšenou podporu věnují sociální pracovníci lidem, kteří o domov akutně přišli nebo jim hrozí jeho bezprostřední ztráta.

V roce 2020 pracovníci terénních programů pracovali s celkem 95 klienty při 3 151 kontaktech a 1 391 intervencích. V letošním roce zhruba třetinu doposud uskutečněných kontaktů a intervencí pracovní služby absolvovali na kolech. Kancelář terénních pracovníků je, obrazně řečeno, venku, a její pracovníci vstupují do „obýváku“ klientů, byť se jedná třeba o místo pod mostem nebo o přístřešek u řeky.

Benefiční koncert

Na dofinancování nedávné rekonstrukce Charitního domu sv. Benedikta Labre v ul. Lidická v Ostravě-Vítkovicích, kde Charita Ostrava provozuje na terén navazující nízkoprahové denní centrum, a pro další opravy připravuje Charita Ostrava 23. 9. 2021 od 19 hodin v ostravském Trojhalí Karolina benefiční koncert. V programu vystoupí Miro Žbírka, Hana Fialová s komorním orchestrem Jakuba Židka a slovenská zpěvačka Sima Magušinová. Na dofinancování rekonstrukce, kterou podpořila Evropská unie, město Ostrava, Moravskoslezský kraj a další donátoři, Charitě Ostrava včetně opravy části fasády objektu schází zhruba 2 mil. Kč. Předprodej vstupného probíhá ve spolupráci s portálem www.ostravainfo.cz. DALIBOR KRAUT

Technologie vzdálenosti (ne)překonávají

V jindřichohradecké Charitě udělali v období pandemie dvojí zkušenost.

Na jedné straně je pandemická opatření přivedla k online komunikaci s dětmi a mládeží v nízkoprahovém zařízení Kompas. Na straně druhé ukázala koronavirová omezení, jak nezbytný je pro práci Charity osobní kontakt.

Při práci s dětmi a mládeží v Kompas se našťastí ukázalo, že technologie mohou přemostit vzdálenosti: pomohly sociální síť. Tam, kde už dříve probíhala osobní setkání, kde se pracovníkům Charity dařilo budovat reálné vztahy a klienti byli s charitními

Při práci s dětmi technologie přemostila vzdálenosti. *Snímek Farní Charita Jindřichův Hradec*

službami propojení a zvyklí, tam bylo možné navázat s technologiemi. Pracovníci jindřichohradecké Charity tak díky vazbám s dětmi a mladými lidmi mohli připravovat online program. „Byla to pro nás velká změna. Lepší je však nějaká forma kontaktu než žádná. Některé děti sledovaly náš program pravidelně, ale ne se všemi jsme

udrželi spojení,“ říká jeden z pracovníků Kompas Petr Švepeš. Obnovit se ho podařilo až později, kdy bylo možné nízkoprahová zařízení navštěvovat i fyzicky. „Vytvořili jsme pro děti ze sociálně ohrožených skupin zázemí, odkud se mohli připojit k online výuce, kterou by mnohdy nemohly ve svém domácím prostředí absolvovat,“ dodává Švepeš.

Docela opačná byla situace v Sociálně aktivizační službě pro rodiny s dětmi sv. Rity. Během pandemie musely sociální pracovnice přijít za rodinami také s novinkou: sjednávaly si schůzky pod širým nebem. Spolupráce na dálku nebyla možná, protože řada rodin si chytrý telefon nebo počítač nemůže dovolit. Navíc spolupráce je často možná jen díky osobnímu setkání. Některé okolnosti je sociální pra-

covník schopen postřehnout a posoudit až při setkání nebo přímo u klientů doma, což ani současné technologie neumějí. „Pomáhali jsme také s přístupem dětí k online výuce a doprovázeli je i během školních hodin a pomáhali s úkoly, protože někteří rodiče to prostě nezvládali,“ popisuje nové zkušenosti sociální pracovnice Iveta Soukaná. V některých případech se totiž děti i cíleně vyhýbaly škole v online podobě.

Rozvolnění přísných protiepidemických opatření tak charitní pracovníci v Jindřichově Hradci přivítali, protože bez ohledu na pokročilé technické možnosti není možné budovat vztahy důvěry mezi rodinami a Charitou dlouhodobě jen po telefonu. Osobní setkání nic nenahradí ani dnes, shodují se. JIŘÍ DUŠEK

Karel a jeho kluci v záchranné síti

Když se něco pokazí, tak pořádně! A obvykle nezůstane při jednom průšvih. Taková lavina se loni sesula na Karla Hrabce.

Žena mu odešla za jiným, zůstal doma sám se třemi kluky, vyhřezlou ploténkou a pochroumaným kolenem, které si naléhavě říkalo o operaci. A nějakými dluhy z dřívějška, kdy se snažil podnikat. A do toho přišel covid a řetěz zákazů a omezení. Karel, původně opravář zemědělských strojů a poté zedník, přišel o práci, synové nemohli do školy, nejmladšímu zavřeli školku. „Úplně jsem odpadl, kluky bolela bříška, nakonec jsme odpadli všichni,“ vzpomíná Karel na dobu, kdy byl s nervy v koncích a psycholog mu předepsal prášky na uklidnění, aby z toho všeho dočista nepřišel o rozum.

Tehdy prý pomohla rada paní učitelky jednoho ze synů: zkuste Charitu, mají nový program na pomoc lidem, kteří se kvůli covidu dostali do problémů.

Karel a jeho kluci.

Na znojemskou Charitu tedy Karel loni v říjnu zatelefonoval a na základě sociálního šetření se spolu s kluky záhy ocitli v záchranné síti. Ta pomáhá na Znojemsku již čtvrtým rokem, podporovaná z výtěžku Tříkrálové sbírky a dvakrát ročně ze Sběrky potravin. Důležité je však její propojení s charitní poradnou. „Základním parametrem záchranné sítě není chudoba, ale lidská potřeba. Každý, i dobře zajiště-

ný člověk, se může náhle ocitnout v situaci, kdy potřebuje vědět, že za ním někdo stojí, že na všechny nesnáze není sám,“ říká Radka Růžičková, rodinná sociální asistentka Oblastní charity Znojmo. A právě takovou podporu Karel potřeboval, aby se mohl odrazit ode dna.

Kromě pocitu, že vše půjde zvládnout, Charita svižně pomohla s vyplněním žádostí na úřady, s vybavením

domácnosti ledničkou, klukům zavřeným doma pravidelně s učením. Prostřednictvím iniciativy redaktorky Nory Fridrichové opatřila počítač na online výuku.

Jako opravdoví chlapi

Díky pravidelným kontaktům se Karlova domácnost pomalu stabilizovala, kluci, včetně nejmladšího prvňáka Matýska, jdou do školy. Karel dostává alimenty od bývalé ženy, shání si práci a plánuje odkládanou operaci kolene. S pomocí Charity chtějí podat žádost o větší byt, do toho stávajícího se sotva natěsnají.

„A přesto, že když mi na počátku vyprávěl svůj příběh, měl slzy v očích, tak tohle ho neporazilo, naopak se dokázal vzchopit a zvládnout to v podstatě vlastními silami,“ říká o Karlu Hrabcovi uznale Radka Růžičková v pořadu 168 hodin, který odvysílala letos v březnu Česká televize. V příspěvku nazvaném Táta + 3 vystupují Jakub, tatínek z Ostravy, a znojemský pan Karel, oba kvůli covidu zůstali se svými třemi ratolestmi nečekaně zavřenými doma a bez práce. A oba se s tím poprali. Jako dobří tátové a opravdoví chlapi.

JAN OULÍK

Hudba v Magdale hojí trápení dětí i dospělých

Honzík kvůli pandemii přišel o kamaráda. Těhotná Anna nemá vztah ke svému miminku. Co tyto dva odlišné příběhy spojuje? Muzikoterapie. Hudba je citlivý terapeutický nástroj, a proto ji – jako jednu z mnoha inovativních služeb – nabízí svým klientům Poradna Magdala, služba Arcidiecézní charity Praha.

Honzíkovi se zhroutil svět

Stesk po kamarádovi může působit jako banální záležitost, v případě Honzíka tomu tak ale nebylo. Jen ve společnosti Františka dokázal na chvíli zapomenout na to, že doma ho čeká násilí a nadávky. Když mu parták kvůli covidu na čas zmizel, Honzíkově se zhroutil svět. Pomohli mu pracovníci Poradny Magdala, kam v té době docházeli jeho rodiče. Chlapci nabídli muzikoterapii. „Z hudebních nástrojů jsme postavili přtele Fandu a hráli s ním. Hlavu představoval buben, tělo kytara, ruce a nohy různé bicí nástroje. Honzík uvolnil stres ze sociální izolace,“ vysvětluje muzikoterapeutka Paula Nosari.

Muzikoterapeut se snaží u klienta vyvolat konkrétní reakce a pomáhá mu vyjádřit emoce, které neumí pojmenovat a mnohdy si je ani neuvědomuje. Hudba je zábavná, lidé se díky

Hudba pomáhá v terapii vyjádřit emoce.

ní uvolní a dokážou předvést, jak se cítí. Jiné techniky umí simulovat krizové situace, na které se pak lze připravit a do budoucna je zvládat.

Muzikoterapie může pomoci dokonce i nenarozeným dětem. Důkazem toho je Anna. Do poradny přišla, když se jako těhotná rozešla se svým

přítelem. Už nemohla dál snášet násilí z jeho strany a nedokázali se ani shodnout na výchově potomka. Anna přiznala, že k miminku, které čeká, nic necítí. „Na muzikoterapeutických sezeních maminka zpívala, hrála na nástroje, skládala originální písničky pro dítě nebo jen poslouchala hraní muzikoterapeuta. Prožívala chvíle pohody, klidu a štěstí, při nichž rozvíjela svůj vztah k dítěti,“ vzpomíná na příběh se šťastným koncem terapeutka.

Poradna Magdala pomáhá lidem, kteří se potýkají s násilím, především v blízkých vztazích. Pokud jde o její nejmladší klienty, jejich častými pocity bývají agrese a vztek. I s nimi si muzikoterapie umí poradit – muzikoterapeut použije bicí nástroje. Hra na bubny je společensky přijatelný způsob, jak vybijet energii. Když si dítě „uleví“ touto cestou v bezpečném prostředí, nehrozí, že si vybijí zlost na lidech či v nevhodných situacích. Úleva od hněvu zklidní psychiku dítěte, sníží jeho stres a tím podpoří imunitní systém a celkově jeho zdravý rozvoj.

V roce 2020 se na Poradnu Magdala obrátily tři stovky lidí, kterým terapeuti poskytli přes 10 tisíc terapeutických sezení. Poradna pracuje s dospělými – oběťmi i agresory násilí – a také s dětmi.

JARMILA LOMOZOVÁ

Elektrická auta, postele a speciální náramky

Jak říká
**KAROLÍNA
WANKOVSKÁ,**
ředitelka
Charity
Litoměřice,

všechny inovace a technické i zdravotnické novinky mají jeden jediný cíl: lépe pomáhat všem, o které se Charita stará.

Pro elektromobily si v litoměřické Charitě vybudovali i vlastní dobíjecí stanice.

Snímek Charita Litoměřice

V Litoměřicích a okolí prý Charita jezdí elektromobily.

Zavedli jsme je do pečovatelské služby. Elektroauta jsou šetrná k životnímu prostředí našeho průmyslového Ústeckého kraje. Už loni jsme z dotací Evropské unie opatřili dva takové vozy, o rok později další dva a nyní jsme úspěšně napsali žádosti o dotaci na dalších třináct elektrických aut, která doplní náš vozový park v příštím roce. Do budoucna si pohráváme s myšlenkou vodíkového pohonu.

Infraktura dobíjecích stanic je sice v Litoměřicích celkem dobrá, přesto, abychom nebránili ostatním v dobíjení našimi auty, vybudovali jsme si vlastní stanice. Vozy byly nakoupeny z dotací, tudíž ekonomickou provozní úsporu za pohonnou hmotu cítíme okamžitě.

Energie jsou obecně drahá záležitost.

Šetříme přírodu i peníze. A nejen za benzín. Od roku 2020 vytváříme v domově pro seniory přirozené zrakové prostředí. Vyměnili jsme světidla a lampy, které jsou nyní vybavené úspornými zdroji s chytrými funkcemi, které rovnoměrně rozptýlí světlo a nepřitahují hmyz.

Nové světelné zdroje samozřejmě vedou k úspoře provozních nákladů. A peníze jsme mohli použít na investice, které povedou k šetření s vodou v pobytových službách. Pomohlo nám v tom také město Litoměřice. Pořídili jsme profesionální myčku nádobí a změnou mycího procesu ušetříme 511 750 litrů vody ročně. Do všech služeb jsme také opatřili perlátory a úsporné průmyslové pračky.

Co s ušetřenými penězi?

Můžeme nabízet další nové služby. Například integrované výcvikové centrum pro neformální pečovatele. Zdarma se věnujeme pečujícím osobám, kterým pomáháme ulehčit pečovatelský závazek školením, nácvikem, informacemi. Probíráme s nimi jejich životní situace, poskytujeme komplexní a individuální řešení, radíme, jak upravit byt opečovávaného, a zajišťujeme vypůjčení kompenzačních pomůcek.

Také v poskytování péče se objevují technologické novinky.

Díky dárcům i úsporám máme možnost dokupovat speciální zdravotní lůžka s laterálním náklonem, který výrazně usnadní polohování klienta pomocí elektromotorů. Je to výtečná pomoc pro prevenci i léčení proleženin.

K dnešnímu dni máme těchto speciálních lůžek přes dvacet.

Mezi dalšími inovačními technologiemi, které využíváme v péči o naše klienty, jsou SOS hodinky. Spustili jsme to loni, přičemž služba je v provozu 24 hodin denně 7 dní v týdnu. Tento chytrý náramek je průlomovým zařízením, které dokáže na dálku upozornit na zdravotní stav klientů a zajistit neustálé spojení s dispečery.

Ale nejen v technologiích se lepšíme. Významnou změnou v oblasti zdravotní péče je získání nové zdravotní odbornosti v paliativní medicíně v pobytové službě. V celé České republice jsme zatím jediní. Klientům můžeme nabídnout, což také není obvyklé, též fyzioterapii – a to jak v pobytových službách, tak i v domácí péči.

EVA HADAŠOVÁ

Dobro-hodina je péče navíc i potřebný odpočinek

Kdo se někdy doma staral o své blízké, kteří už se o sebe nezvládají postarat sami nebo se potýkají se zdravotním handicapem, dobře ví, jak může být podobná péče náročná.

Ilustrační snímek Charita Třinec

„Osobní asistenci nabízíme jako jednu z našich stálých charitních služeb. Hodně lidí o nás ale stále neví

nebo mají strach, že si péči asistentky nemůžou dovolit. Přitom je v Třinci a okolí hodně rodin nebo starších osamělých lidí, kteří by pomoc potřebovali a byli by rádi za podporu této charitní služby. Proto jsme přišli s Dobro-hodinou, možností darovat hodinu péče potřebným. O obdávajícího se postarají zkušené osobní asistentky, pečující má pak prostor si odpočinout a vyřídít si třeba své věci, na které jinak nemá čas,” popisuje novinky ředitelka třinecké Charity Monika Byrtusová.

Kupte hodinu péče

Dobro-hodina funguje tak, že můžete zakoupit hodinu péče buď přímo konkrétnímu člověku, třeba svému blízkému, nebo podpořit službu osobní asistence a darovat pomoc lidem, kteří

ji potřebují. Cena za hodinu péče je 130 Kč a zdaleka nemusí zůstat pouze u 60 minut pomoci. Dobro-hodinu můžete darovat několik najednou.

Úleva pro pečující i klienta

Nejvíce pomáhají Dobro-hodiny lidem, kteří potřebují dopomoci při osobní hygieně, a protože už se sami nemohou pohybovat, provádí se koupání přímo na lůžku pomocí speciálních nafukovacích van. Pro podobnou akci je potřeba dvou osobních asistentek. V praxi to pak znamená, že jednu z nich si uhradí klient sám a díky Dobro-hodině je možná přítomnost i kolegyně, bez které by byla dopomoc při koupání na lůžku těžko proveditelná. Úleva je to jak pro rodinný rozpočet, tak pro klienta i pro pečující.

SYLVA LEJSKOVÁ

V Charitě Třinec proto přišli s nápadem Dobro-hodiny, tedy s možností darovat pečujícím čas odpočinku a lidem, kteří potřebují dopomoci, porci péče navíc.

O nových možnostech Tříkrálové sbírky

Letos se během tříkrálové koledy králové do terénu vůbec nedostali, nebylo to možné kvůli pandemii. Charita však pružně sáhla po náhradním řešení: koleda

probíhala elektronicky (online na webových stránkách) a pomocí statických pokladniček na vybraných místech. Hovořili jsme o tom s její koordinátorkou GABRIELOU VÍŠOVOU.

Jak zpětně hodnotíte letošní ročník Tříkrálové sbírky?

Bylo to opravdu těžké, protože poprvé v historii Tříkrálové sbírky koledníci nevyšli do ulic. Koledování našich králů je přece jen zásadní páteří sbírky. Předávání radosti a požehnání při osobním setkání je totiž tím, co obohacuje dárce Tříkrálové

sбірky, ale také naše korunované koledníky. Přes všechny obtíže se však ukázalo, že zájem zapojit se do dobré věci, ale také lidskou solidaritu, velkorysost a štědrost nezastaví ani covid.

Co z těch letošních nápadů se osvědčilo a co chcete

nadále využít jako pevnou součást Tříkrálové sbírky?

Letošní situace inovace výrazně uspěla. Především jsme zatražili možnost bezhotovostního darování. Online pokladnička na webu Tříkrálové sbírky měla nečekaný úspěch a podle toho soudíme, že dárce naši snahu o přerod koledování do online podo-

by ocenili. Tři králové alespoň virtuálně koledovali, návštěvník webu získal i drobné online dárečky a především mohl vyslechnout požehnání do roku 2021, které mělo přinést povzbuzení všem, pro které bylo covidové období těžkou zkouškou.

Osvědčily se i statické pokladničky, které Charity rozmístily v kostelech, obchodech a na úřadech. Letos totiž nešli koledníci za dárce, ale dárce přišli k pokladničkám, aby mohli sbírku podpořit, za což jim velice děkujeme. Nové způsoby přispívání na Tříkrálovou sbírku chceme ponechat i pro příští ročníky a stále pracujeme na jejich vylepšení.

A jaké plány máte s Tříkrálovým koncertem 2022?

Koncert se po letošním úspěšném ročníku opět odehraje v brněnském studiu České televize. Pracujeme na několika novinkách, které by měly celý pořad oživit a nabídnout zábavu i informace o činnosti Charity pro všechny věkové kategorie. JAN OULÍK

V Táboře pomáhala s koledou pohlednice

Pro někoho je to záblesk „starého světa“, ve kterém vyrůstal, pro jiné inovace. Tábořská Charita na začátku letošního roku připravila pro bezmála 19 tisíc domácností na Tábořsku originální pohlednice s tříkrálovým požehnáním.

Zareagovala tak na ztížené poměry, ve kterých se sbírka kvůli koronaviru ocitla, a doplnila tak moderní způsoby, kterými se Charitě dařilo peníze shromažďovat navzdory pandemii. Na distribuci celkem 18 700 kusů pohlednic se podílela Česká pošta. V poštovních schránkách mohli tříkrálové pohlednice najít obyvatelé Táboře, Chýnova, Sezimova Ústí, Plané nad Lužnicí, Jistebnice, Drhovic a okolních obcí.

Požehnání i QR kód

„Protože králové za lidmi nemohli a my jsme chtěli, aby alespoň o symbolické tříkrálové požehnání nepřišli, rozhodli jsme se je předat v podobě pohlednice. Nechali jsme ji rozeslat do domácností po celém Tá-

Vezměte si pohlednici!

boře a blízkém okolí. Společně s tradičním tříkrálovým požehnáním K † M † B jsme připojili informace, jakým způsobem je možné do sbírky přispět. Nechyběl ani platební QR kód,“ doplňuje tábořská koordinátorka Tříkrálové sbírky Adéla Novotná. Domácnosti tak do vlastních rukou obdržely tradiční požehnání v ná-

Díky nápadu mohli tábořští pomoci hned.

Snímky Farní Charita Tábor

padité podobě a zároveň věděly, jak mohou přispět do sbírky, i když pravděpodobně kvůli epidemickým opatřením u nich žádní koledníci nezazvoní, ani je nepotkají v ulicích.

A nápad měl u tábořských úspěch – i díky pohlednici sesbírali v rámci online koledy bezmála 45 tisíc korun. „Mohli jsme tak například

zakoupit jedné mamince samoživitelce nový sporák, aby svému synovi mohla bez starostí uvařit, a také jsme této rodině zajistili repasovaný počítač, bez kterého se děti dnes už při výuce neobejdou,“ upřesňuje ředitel tábořské Charity Miroslav Petrášek.

MARTINA NOVÁKOVÁ

Technologie slouží k pomoci i za hranicemi

Mohlo by se zdát, že uprostřed rýžového políčka na chudém zambijském venkově není pro moderní technologie příliš místo. Opak je pravdou. Tamním farmářům pomáhají zvýšit výnosy a lépe odolávat změnám klimatu.

V Gruzii jsou zase moderní zdravotnické IT systémy základem pro zajištění dostupnosti kvalitní primární zdravotní péče. Špičkové moderní technologie ale hrají nezastupitelnou roli i při zvládnutí recyklace odpadu v Mongolsku nebo obnově zdravotnického vybavení v poválečném Iráku.

Vytisknout kus inkubátoru

V Iráku sužovaném válkou je pro obnovu zdravotnické péče nutné funkční zdravotnické vybavení. Často stačí původní poškozené přístroje opravit. A při tom se uplatňují moderní technologie, jako jsou například 3D tiskárny, které umožňují třeba vytištění chybějících či poničených součástek. Charita Česká republika takto před nedávnem v iráckém Mosulu zajistila opravu jedenácti přístrojů v celkem čtyřech nemocnicích. Byly mezi nimi inkubátory, EKG snímače nebo rehabilitační zařízení.

Pro značnou část obyvatel Zambie hraje zásadní roli v obživě zemědělství. Rychle se měnící klima ale situaci tamních farmářů značně komplikuje a vnáší do už tak nepředvídatelného sektoru ještě více nejistoty. Charita Česká republika dlouhodobě pomáhá zambijským rolníkům zvyšovat výnosnost produkce, učí je efektivním metodám hospodaření a přináší zemědělské inovace.

Jednou z nich je intenzifikace rýže. Jde o ekologický postup pěstování této plodiny, díky němuž se sníží spotřeba vody a semen i pracnost, přitom se ale zároveň zvýší výnosnost. Intenzifikaci rýže nyní úspěšně využívají pěstitelé v uprchlických táborech Meheba a Mantapala.

Úplnou novinkou, kterou Charita Česká republika v Zambii představila, je mobilní aplikace, která poskytuje zemědělcům informace o počasí i další data důležitá pro efektivní hospodaření. Pomáhá jim správně plánovat setbu, péči o plodiny i sklizeň a vyvarovat se ztrát způsobených záplavami či suchem nebo různými škůdci. Ap-

Produkce zeleniny v uprchlickém táboře Meheba.

Snímky Charita ČR

likace vznikla ve spolupráci s českým start-upem Big Terra Alpha v rámci projektu financovaného Českou rozvojovou agenturou.

Využití odpadu

Prudký růst, kterým Mongolsko za poslední dobu prochází, s sebou přináší i řadu problémů. Jedním z nich je hromadění se stavební odpad. V souvislosti s masivním přesunem lidí do měst zároveň vzrostla poptávka po výstavbě nového bydlení.

Charita Česká republika, která se v Mongolsku dlouhodobě věnuje ochraně životního prostředí, proto přišla s nápadem, jak využít stavební suť na výrobu cenově přijatelných sta-

vebních materiálů a snížit tak uhlíkovou stopu. K tomu ale byly potřeba moderní technologie. Za podpory Evropské unie a ve spolupráci s výzkumným týmem na Mongolské univerzitě vědy a technologie Charita vyvinula a otestovala nový prototyp recyklovaného betonu vyrobeného právě ze stavební suti. Podařilo se také založit moderní laboratoř pro vývoj těchto materiálů.

Centrální evidence pacientů není jen sen

Gruzínské zdravotnictví potřebuje pomoc především ve venkovských regionech, kde je omezená dostup-

nost zdravotní péče. Snahou gruzínské vlády je, aby byla kvalitní primární péče o pacienty s běžně rozšířenými chronickými onemocněními, jako jsou cukrovka, vysoký krevní tlak a další nemoci srdce a cév, dostupná i v odlehklých oblastech. Ve spolupráci s gruzínským ministerstvem zdravotnictví zde zavádí Charita moderní zdravotnický IT systém, který pomůže v zemi monitorovat kvalitu poskytované zdravotní péče a standardizovat preventivní, diagnostické i léčebné postupy.

Systém slouží také jako centrální informační registr pacientů a poskytnuté zdravotní péče.

Inovacemi proti koronaviru

Moderní IT systémy se v Gruzii uplatnily i během pandemie covidu-19. Integrovaný elektronický laboratorní systém umožnil sledovat případy koronaviru a provedená testování; gruzínské vládě tak významně usnadnil monitorování šíření nákazy a zvládnutí pandemie. Jakmile došlo na očkování, využili Gruzínci výše zmiňovaný jednotný informační systém, který umožňuje objednávání i evidenci uskutečněných návštěv, k řízení elektronické fronty na očkování.

Tím ale využití moderních inovací v rozvojové spolupráci nekončí. Jejich role je totiž i v místech, kde by člověk moderní technologie často nečekal, mnohdy nepostradatelná.

LENKA PIPKOVÁ

Gruzínské zdravotnictví potřebuje pomoc především ve venkovských regionech, kde je omezená dostupnost zdravotní péče.